

Няколко непознати факти за японската вишна „Сакура”

Автор(и): Растителна защита
Дата: 03.04.2022 Брой: 4/2022

От края на март Япония постепенно се покрива с цъфнал черешов цвят. Сезонът на Сакура превръща страната в розова приказка. Японските вишни са едни от най-известните забележителности в страната и са дълбоко залегнали в японската култура. Не само, че японците са известни със своя празник за любуване на цъфтежа на вишните (обикновено между края на март и април и средата на май), но и тези декоративни дървета са превърнати в изкуство, поезия, храна и напитки. По-специално японците оценяват тяхната кратка, но особено красива продължителност на живот - много от тях цъфтят само за седмица-две, ето защо сакура е възприета като символ на преходността на живота.

Сезонът на Сакура

Няколко непозната факта за дървото на зараждащия се живот:

Японската вишна (*Prunus serulata*) е цъфтящо азиатско дърво, принадлежащо към семейство Розови (*Rosaceae*)

Сакура е общо наименование за растения, които принадлежат към семейството на Rosaceae. Имената на дървото, които използваме в Европа, са много: черешов цвят, сакура, японска вишна, планинска череша, ореанталска череша или източноазиатска череша.

Необикновеното декоративно дърво на Япония

Японските декоративни череши Сакура не случайно са толкова известни. Съществуват общо около 300 разновидности на японската череша. Това число включва местни сортове и хибриди, с различна брой на венчелистчетата, размера на цвета и палитра от тъмно до светли тонове на розовото. Някои от тях са диви разновидности, произхождащи от горите на Япония, като Ямазакура, но по-голямата част от тях са били култивирани от хората през вековете за декоративна употреба в градини и паркове.

Сортове японска череша

Брой на венчелистчетата

Повечето дивы дървета, но и много култивирани дървесни сортове, имат цвят с пет венчелистчета. Въпреки това, някои видове имат цветове, които се състоят от десет, двадесет или повече венчелистчета. Дърветата с цветове от повече от пет венчелистчета се наричат Яезакура (*yaezakura*).

Цвят на цветовете

Повечето сортове имат светлорозови до бели цветове, но има и черешови дървета с тъмнорозови, жълти или зелени цветове. Освен това цветът на вишневите цветове на някои сортове може да се промени, докато цъфтят. Например, един цвят може да се отвори като бяло цвете и да промени цвета си на розов в продължение на няколко дни.

Листа

При ранноцъфтящите дървета листата обикновено се появяват едва след пълен цъфтеж, което придава на дърветата много атрактивен вид, докато са в пълен цъфтеж. А при по-късно цъфтящите дървета, листата обикновено се появяват преди цъфтежа, което придава на дърветата по-хетерогенен вид. Освен това цветът на листа се различава при различните сортове. В повечето случаи те са зелени, някои обаче са меднокафяви, а трети нещо средно между зелено и меднокафяво.

Време на цъфтеж

Повечето сортове черешови дървета цъфтят през пролетта. Яезакура, т.е. черешови дървета с цвят от повече от пет венчелистчета, обикновено са последните, които отварят цветовете си, около две до четири седмици след повечето видове с пет венчелистчета. Някои екстремни сортове цъфтят в късна есен и през зимните месеци. Различните видове черешови дървета се засаждат не само заради по-широкия спектър от цветове, но и защото цветовете им се отварят по различно време и така удоволствието от наблюдението на цъфтежа на дърветата може да бъде удължено до няколко седмици, а също така е превърнато в туристическа атракция, която започва от единия край на острова и продължава на север до другия му край.

Най-често срещаните черешови цветове в Япония включват:

- *Somei Yoshino* череша
- *Ямазакура* череша
- *Шидарезакура* (Плачеща череша)

Най-разпространена е бързорастящата череша *Somei Yoshino* (с научното име *Cerasus x yedoensis* (Matsum.) A.V.Vassil.), която има 5-венчелистни цветове в цвят леко позов до почти бял. Сортът е култивиран през периода Едо в Токио и се среща почти навсякъде в Япония.

Когато официално започва сезонът на секура в Япония *Somei Yoshino* е първото дърво, което разцъфва за радост на очакващите го наблюдатели, но цъфтежът му продължава само около седмица, преди венчелистчетата му да покрият изцяло земята. Външният му вид е особено впечатляващ отчасти благодарение на факта, че листа на дърветата се появяват едва след пика на сезона на цъфтеж.

Ямазакура е най-разпространеният сорт череша в Япония, който всъщност расте диво в природата, за разлика от сортове като *Somei Yoshino*. Цветовете му са леко розови и имат пет, сравнително малки венчелистчета. Листа на *Ямазакура* се развиват едновременно с цветовете, придавайки на дървото малко по-малко интензивен вид от *Somei Yoshino*.

Плачещите черешови дървета имат падащи клони и са сред най-често срещаните и обичани черешови дървета в Япония. Има два вида: дървета с цвят от пет венчелистчета и дървета с цвят от повече от пет венчелистчета. Последните се наричат *Yaeshidarezakura* и цъфтят около седмица по-късно от тези с 5 венчелистчета.

Ханами - Фестивалът на вишневия цвят

Ханами представлява сезона на цъфтене на японската вишна, съпроводен с традиционен ритуал на наблюдаване и любоване на вишневия цъфтеж.

Задължително през пролетта се провеждат пикници под натежалите вишневи дървета, където от деца до възрастни всички заедно се наслаждават на преходната красота на Сакура. Цъфтежът започва през март на юг – в Окинава, продължава през април на север – в Киото и Токио и накрая през май пристига в Хокайдо.

Обичаят “Ханами” съществува от III век. Тогава сладкото безделие сред природата е било привилегия на аристокрацията в императорския двор, която пиела саке под вишневия цвят и се отдавала на класическа поезия.

Въпреки че в японските паркове вече не се пише поезия, обичаят да се пие оризово вино под вишневите цветове е запазен.

Ханами не е само естетичен празник на съзерцаването на цъфналите череши, но е и водещо социално събитие, на което може да се опознаят нови приятели, колеги или съученици. Всъщност новата академичната година започва през април и съпада с празненствата около Сакура.

Затова на пикниците под разцъфналите дървета се устройват мини пиршества с домашно приготвени оризови топки, разнообразни сандвичи и сладки.

Или както се казва в една японска поговорка „*Hana yori dango*“ – Първо удоволствията, после съзерцаването на цветовете.

Всичко се яде

След като венчелистчетата и листата преминат през процес на ферментация, те могат да се използват за направата на различни сладкиши и сладки, наречени сакура мочи. Това са японски лакомства, които представляват паста от червен боб, изцяло или частично обвита с розово оцветени мочи и увити в лист от сакура.

Сакура мочи е японско лакомство, което представлява извара от червен боб, изцяло или частично обвита с розово оцветени мочи и увити в лист от сакуразуке.

Сакура в България

В Южния парк на София се намира японска алея с над 100 сакури. Обикновено април любителите на сакура могат да се порадват на цъфналите дръвчета и да се докоснат до древното японско послание, че красотата в живота е преходна и мигновена.